

ОЦІНКА МАКРОФІНАНСОВОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Стійке економічне зростання та підвищення рівня суспільного добробуту є пріоритетною задачею фінансової політики держави. Розробка науково обґрунтованої стратегії фінансового розвитку України має базуватись на оцінці поточної макрофінансової ситуації в країні.

Економіка України — це ринкова економіка, що розвивається, в основі якої багатогалузева промисловість, сільське господарство і сфера послуг.

Відповідно до бази даних Групи Світового банку ВВП України зріс з 31,26 млрд дол. США у 2000 р. до 130,83 млрд дол. США у 2018 р., тобто на 99,57 млрд дол. США або на 318,51 % (рис. 1). У цей період середній річний абсолютний приріст у 2000–2018 рр. ВВП складав 5,5 млрд дол. США (тобто ВВП України щорічно зростав в середньому на 5,5 млрд дол. США протягом 2000–2018 рр.), а середній річний темп зростання склав 1,082 (тобто ВВП зростав в середньому на 8,2 % щорічно протягом 2000–2018 рр.).

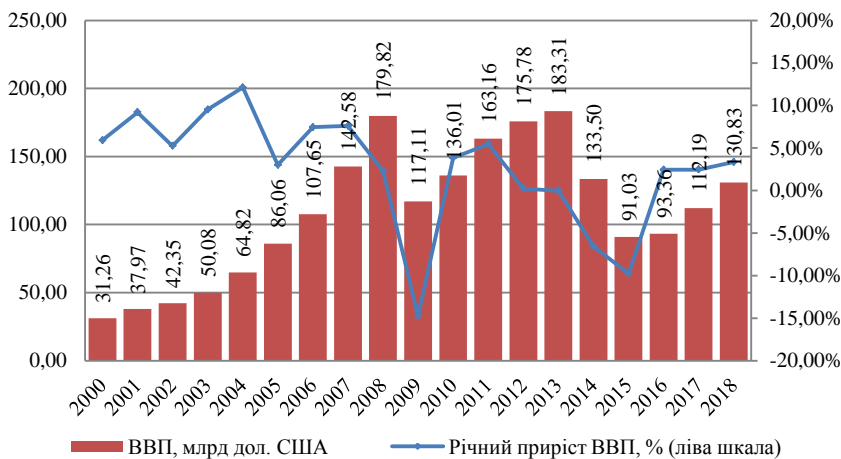

Рис. 1. Динаміка ВВП України протягом 2000–2018 рр.

Найбільше значення ВВП спостерігалось у 2008 році (179,82 млрд дол. США), а найменше у 2000 р. – 31,26 млрд дол. США. При цьому економіка зростає найбільше у 2004 році (ВВП зріс за рік на 12,11 %), а найменше – у 2009 р. (скорочення ВВП за рік – 14,76%).

У свою чергу рівень економічного розвитку, що визначається таким показником як ВВП на душу населення за підсумками 2018 р. в Україні був менший ніж значення аналогічного показника, як у сусідніх країнах (Молдові, Білорусі, Росії, Румунії, Польщі, Угорщині, Словаччині), так і в Європейському Союзі та світі в цілому (рис. 2).

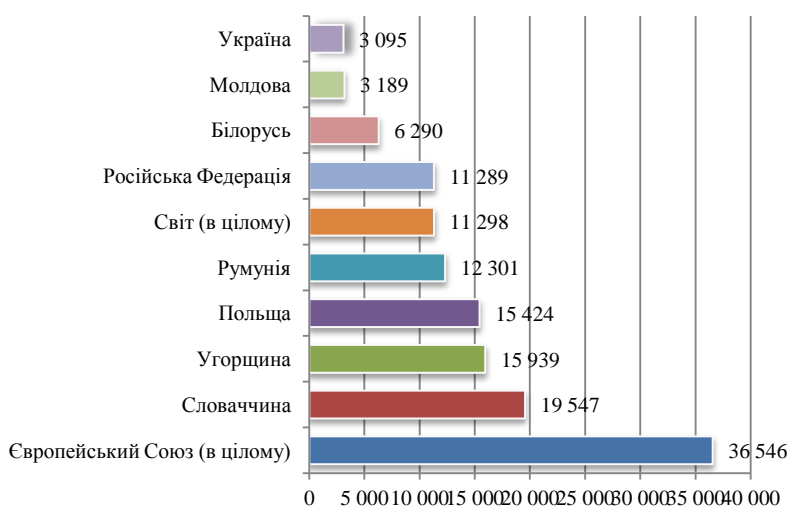

Рис. 2. ВВП на душу населення в Україні та сусідніх країнах за підсумками 2018 р., дол. США

За підсумками 2017 р. частка державних видатків у ВВП в Україні склала 33,35 %, що вище ніж у Молдові, Білорусі, Росії та Румунії та перевищала загальносвітовий рівень (рис. 3). У той же час більший рівень державної централізації ВВП був у Польщі (34,21 %), Словаччині (38,85%) та Угорщині (42,21 %).

За результатами вивчення структури державних доходів в Україні встановлено, що головним джерелом надходжень до державних фондів (рис. 4) були податки на товари та послуги (43,99 %), соціальні внески (18,94 %), податки з доходу, прибутку та на приріст капіталу (14,50 %).

Золотовалютні резерви України протягом 2000–2018 рр. зросли на 19,34 млрд дол. США, тобто у 14,09 раза, і становили на кінець аналізованого періоду 20,82 млрд дол. США (рис. 6). При цьому найбільший їх обсяг був у 2010 р. (34,57 млрд. дол. США), а найменший у 2000 – 1,48 млрд. дол. США.

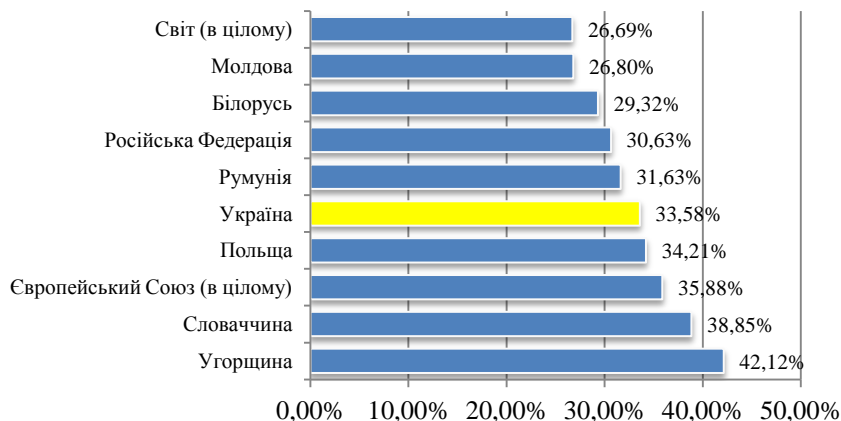

Рис. 3. Частка державних видатків до ВВП в Україні та сусідніх країнах за підсумками 2017 р., %

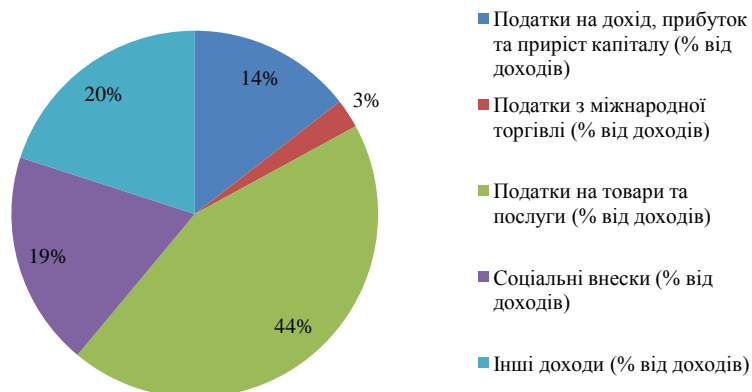

Рис. 4. Структура державних доходів України за підсумками 2017 р.

Порівнюючи обсяги експорту товарів та послуг із обсягом золотовалютних резервів (рис. 5) виявлено прямий лінійний взаємозв'язок між ними (зростання експорту на 1 млрд дол. США в середньому призводило до зростання золотовалютних резервів на 0,395 млрд дол. США).

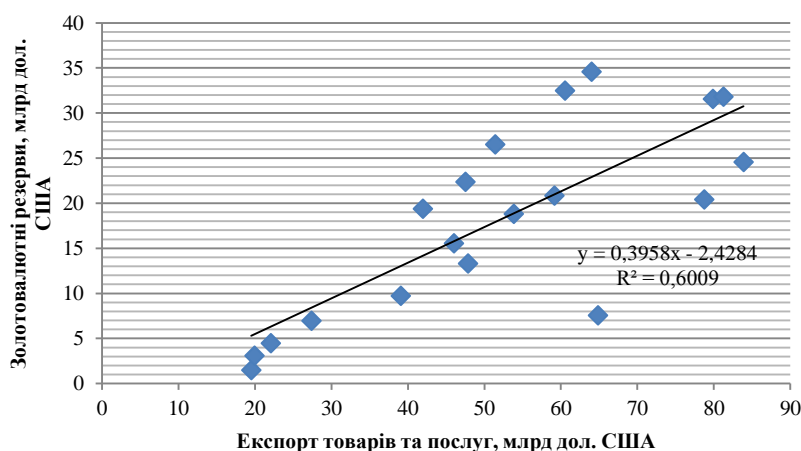

Рис. 5. Залежність золотовалютних резервів від експорту товарів та послуг України у 2000-2018 рр.

Отже, незважаючи на помітне зростання масштабів національної економіки України (ВВП зріс в 4,18 раза), рівень її економічного розвитку поступався рівню сусідніх країн. Головним джерелом формування державних доходів були податки та соціальні внески (близько 80 % доходів). Зміна обсягів золотовалютних резервів

демонструвала неоднозначну динаміку, але протягом 2014-2018 рр. простежується тенденція до їх зростання.

Список літератури:

1. Polchanov A. Coordination of state fiscal and monetary policy the in the context of post-conflict recovery // Accounting and Financial Control. – 2017. – Т. 1. – №. 2. – Р. 19-28.
2. Polchanov A. The estimation of financial security level of Ukraine and EU countries // European Cooperation. – 2018. – Т. 12. – №. 31. – Р. 38-47.
3. Vyhovska N., Polchanov A., Aldiwani K., Shukairi F. methodological approaches development to assess the creation and use of the financial capacity of the state // Public and Municipal Finance/ – 2019/ – Т. 8. – № 1. – Р. 28-43.